PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

NATURAL ISOVALERIC ACID

Substansnavn:	NATURAL ISOVALERIC ACID
CAS nr.:	503-74-2
EF nr.:	207-975-3

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

Anvendelse af stoffet eller blandingen

Udelukkende til aromaer til fødevarer og foder

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

Virksomhed:	Axxence Aromatic GmbH		
Gade:	Tackenweide 28		
By:	D-46446 Emmerich am Rhein		
Telefon:	+ 49 2822 68561 0	Telefax:	+ 49 2822 68561 39
E-mail:	info@axxence.com		
Kontaktperson:	Safety Team	Telefon:	+ 49 2822 68561 0
E-mail:	safety-documentation@axxence.com		
Internet:	www.axxence.de		
Informationsgivende afdeling:	Safety Management		

1.4. Nødtelefon: +49 2822 68561 99

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Forordning (EF) nr. 1272/2008

Skin Corr. 1B; H314

Fuld ordlyd af faresætninger: se PUNKT 16.

2.2. Mærkningselementer

Forordning (EF) nr. 1272/2008

Signalord: Fare

Piktogrammer:

Faresætninger

H314	Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.

Sikkerhedssætninger

P260	Indånd ikke pulver/røg/gas/tåge/damp/spray.
P264	Vask Hænder grundigt efter brug.
P280	Bær beskyttelseshandsker/beskyttelsestøj/øjenbeskyttelse/ansigtsbeskyttelse/høreværn.
P301+P330+P331	I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: Skyl munden. Fremkald IKKE opkastning.
P303+P361+P353	VED KONTAKT MED HUDEN (eller håret): Tilsmudset tøj tages straks af/fjernes. Skyl eller brus huden med vand.
P363	Tilsmudset tøj skal vaskes, før det kan anvendes igen.
P304+P340	VED INDÅNDING: Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vejrtrækningen lettes.
P310	Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.
P305+P351+P338	VED KONTAKT MED ØJNENE: Skyl forsigtigt med vand i flere minutter. Fjern eventuelle

	kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning.
P310	Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge.
P405	Opbevares under lås.
P501	Indholdet/beholderen bortskaffes i Organisk affald.

2.3. Andre farer

Der foreligger ingen oplysninger.

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1. Stoffer

Formel: C5 H20 O2

Molekylvægt: 102,13 g/mol

Relevante bestanddele

CAS nr.	Kemisk betegnelse			Mængde
	EF nr.	Indeksnr.	REACH nr.	
	Klassificering (Forordning (EF) nr. 1272/2008)			
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID			100 %
	207-975-3			
	Skin Corr. 1B; H314			

Fuld ordlyd af H- og EUH-sætninger: se punkt 16.

Specifikke koncentrationsgrænser, M-faktorer og ATE-værdier

CAS nr.	EF nr.	Kemisk betegnelse	Mængde
	Specifikke koncentrationsgrænser, M-faktorer og ATE-værdier		
503-74-2	207-975-3	NATURAL ISOVALERIC ACID	100 %
	dermal: LD50 = >2000 mg/kg; oral: LD50 = 2500 mg/kg		

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Generelt råd

Førstehjælp: sørg for selvbeskyttelse! Fjern den berørte fra farezonen og læg vedkommende ned.

Hvis det indåndes

Sørg for frisk luft. Lægebehandling påkrævet.

I tilfælde af hudkontakt

Kommer stof på huden vaskes straks med store mængder vand og sæbe. Alt tilsmudset tøj tages straks af og vaskes inden genanvendelse. Ved hudirritation: Søg lægehjælp.

I tilfælde af øjenkontakt

Ved øjenkontakt skyl omgående 10 til 15 minutter med rindende vand ved let åbnet øjenlåg og søg øjenlæge.

Ved indtagelse

Vær opmærksom på aspirationsfare ved opkast. Skyl straks munden og drik derefter 1 glas vand. Fremkald IKKE opkastning. Mulige skadelige virkninger på mennesker og mulige symptomer: Åbent mavesår. Tilkald straks læge. Drik intet neutraliseringsmiddel.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Der foreligger ingen oplysninger.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Symptomatisk behandling.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler

Afstem slukningsmidler efter omgivelserne.

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

Ikke antændelig. Dampe kan danne en eksplosiv blanding med luften.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

Bær selvstændig lukket åndedrætsværn og kemibeskyttelsesdragt. Beskyttelsesheldragt.

Andre informationer

Brug vandstråletåge i farezonen til beskyttelse af personer og til nedkøling af beholdere. Gas/dampe/tåge slås ned med vandstråle. Opsaml kontamineret slukningsvand særskilt. Det må ikke nå ud i afløb eller vandløb.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

Generelle oplysninger

Sørg for tilstrækkelig udluftning. Undgå indånding af gas/røg/dampe/aerosol-tåger. Undgå kontakt med hud, øjne og tøj. Benyt personbeskyttelsesudstyr.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Må ikke kommes i kloakafløb eller vandløb.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

Til rengøring

Bør opsamles med væskebindende materialer (sand, kisel, syre- og universalbinder). Det optagne materiale skal behandles i henhold til afsnittet Bortskaffelse.

Andre oplysninger

Bør opsamles med væskebindende materialer (sand, kisel, syre- og universalbinder). Det optagne materiale skal behandles i henhold til afsnittet Bortskaffelse.

6.4. Henvisning til andre punkter

Sikker håndtering: se punkt 7
Personlige værnemidler: se punkt 8
Destruktion: se punkt 13

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Sikkerhedsinformation

Ved åben omgang skal der anvendes indretninger med lokal udsugning. Undgå indånding af gas/røg/dampe/aerosol-tåger.

Henvisning til brand- og eksplosionsbeskyttelse

Særlige forholdsregler er ikke påkrævet.

Råd om generel hygiejne

Tag straks snavset, vædet tøj af. Opstil og respekter husbeskyttelsesplan! Vask hænder og ansigt grundigt eller tag om nødvendigt bad før pauser og ved arbejdets afslutning. På arbejdspladsen må der ikke spises, drikkes, ryges eller snuses. Tag straks snavset, vædet tøj af. Opstil og respekter husbeskyttelsesplan! Vask hænder og ansigt grundigt eller tag om nødvendigt bad før pauser og ved arbejdets afslutning. På arbejdspladsen må der ikke spises, drikkes, ryges eller snuses.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

Tekniske foranstaltninger/opbevaringsbetingelser

Emballagen skal holdes tæt lukket. Opbevares under lås. Lagres på et sted, hvor kun autoriseret personale har adgang. Sørg for tilstrækkelig udluftning og lokal udsugning på kritiske steder.

Information om fælleslagring

Særlige forholdsregler er ikke påkrævet.

7.3. Særlige anvendelser

Udelukkende til aromaer til fødevarer og foder

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

PNEC værdier

CAS-nr.	Stof/materiale	
Delmiljø		Værdi
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID	
Ferskvand		0,0293 mg/l
Ferskvand (periodevis frigivelse)		0,293 mg/l
Havvand		0,00293 mg/l
Ferskvandssediment		0,1173 mg/kg
Havvandssediment		0,001173 mg/kg
Mikroorganismer i spildevandsrensningsanlæg		22,4 mg/l
Jord		0,00625 mg/kg

8.2. Eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol

Ved åben omgang skal der anvendes indretninger med lokal udsugning. Undgå indånding af gas/røg/dampe/aerosol-tåger.

Individuelle beskyttelsesforanstaltninger som f.eks. personlige værnemidler

Beskyttelse af øjne/ansigt

Egnet øjenværn: øjenkapsel.

Håndværn

Ved omgang med kemiske arbejdsmidler må der kun benyttes kemikaliebeskyttelseshandsker med CE-mærke og fircifret kontrolnummer. Kemikaliebeskyttelseshandsker skal arbejdspladsspecifikt vælges i udførelse afhængigt af koncentrationen og mængden af farlige stoffer. Det anbefales, at afklare kemikalieresistensen for de ovennævnte beskyttelseshandsker ved særlig brug med handskeproducenten.

Hudværn

Brug af beskyttelsesbeklædning.

Åndedrætsværn

I tilfælde af utilstrækkelig ventilation, anvend åndedrætsværn.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform:	Flydende
Farve:	
Smeltepunkt/frysepunkt:	-29 °C
Kogepunkt eller begyndelseskogepunkt og kogepunktsinterval:	179 °C
Antændelighed:	ikke bestemt
Laveste Eksplosionsgrænser:	ikke bestemt
Højeste Eksplosionsgrænser:	ikke bestemt
Flammepunkt:	80 °C

Selvantændelsestemperatur:	420 °C
Dekomponeringstemperatur:	ikke bestemt
pH-værdien (ved 20 °C):	3
Vandopløselighed: (ved 25 °C)	48 g/l
Opløselighed i andre opløsningsmidler	
ikke bestemt	
Fordelingskoefficient n-oktanol/vand:	1,7
Damptryk: (ved 20 °C)	1 hPa
Damptryk: (ved 50 °C)	3,7 hPa
Massefylde (ved 20 °C):	0,93 g/cm³
Relativ dampmassefylde:	ikke bestemt

9.2. Andre oplysninger

Oplysninger vedrørende fysiske fareklasser

Eksplosive egenskaber

Produktet er ikke: Eksplosiv. ikke eksplosiv i overensstemmelse med EU A.14

Oxiderende egenskaber

Produktet er ikke: oxiderende.

Andre sikkerhedskarakteristika

Fordampningshastighed:	ikke bestemt
Opløsningsmiddeldampe:	0%
Indhold af fast stof:	0%
Viskositet/dynamisk: (ved 20 °C)	2,4 mPa·s

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Ved hensigtsmæssig håndtering og lagring optræder der ingen farlige reaktioner.

10.2. Kemisk stabilitet

Produktet er stabilt ved lagring ved normal miljøtemperatur.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen kendte farlige reaktioner.

10.4. Forhold, der skal undgås

ingen

10.5. Materialer, der skal undgås

Der foreligger ingen oplysninger.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Der er ikke kendskab til farlige nedbrydningsprodukter.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om fareklasser som defineret i forordning (EF) nr. 1272/2008

Akut toksicitet

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

CAS-nr.	Kemisk betegnelse				
	Eksponeringsvej	Dosis	Arter	Kilde	Metode
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID				
	oral	LD50 2500 mg/kg	Rotte	REACH Dossier	OECD 401
	dermal	LD50 >2000 mg/kg	Kanin	REACH Dossier	OECD 402

Irriterende og ætsende virkninger

Hudætsning/-irritation: Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
Alvorlig øjenskade/øjenirritation: Forårsager alvorlig øjenskade.

Sensibiliserende virkninger

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Kræftfremkaldende, mutagene og reproduktionstoksiske virkninger

Kimcellemutagenicitet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Carcinogenicitet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.
Reproduktionstoksicitet: Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Enkel STOT-eksponering

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Gentagne STOT-eksponeringer

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

Aspirationsfare

Kriterierne for klassificering kan på grundlag af de foreliggende data ikke anses for at være opfyldt.

11.2. Oplysninger om andre farer

Hormonforstyrrende egenskaber

Der foreligger ingen oplysninger.

Andre informationer

Dette stof er klassificeret som farligt ifølge forordning (EF) Nr. 1272 (2008).

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Produktet er ikke: Økotoksisk.

CAS-nr.	Kemisk betegnelse					
	Akvatiske toksicitet	Dosis	[h] | [d]	Arter	Kilde	Metode
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID					
	Akut fisketoksicitet	LC50 77 mg/l	96 h	Pimephales promelas (tykhovedet elritse)	REACH Dossier	OECD 203
	Akut algetoksicitet	ErC50 29,33 mg/l	72 h	Pseudokirchneriella subcapitata	REACH Dossier	OECD 201
	Akut crustaceatoksicitet	EC50 59,4 mg/l	48 h	Daphnia magna (stor vandloppe)	REACH Dossier	OECD 202

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Produktet er ikke godkendt.

CAS-nr.	Kemisk betegnelse			
	Metode	Værdi	d	Kilde
	Vurdering			
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID			
	OECD 301	62%	10	
	Readily biodegradable			

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Produktet er ikke godkendt.

Fordelingskoefficient n-oktanol/vand

CAS-nr.	Kemisk betegnelse	Log Pow
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID	1,7

BCF

CAS-nr.	Kemisk betegnelse	BCF	Arter	Kilde
503-74-2	NATURAL ISOVALERIC ACID	3,16		

12.4. Mobilitet i jord

Produktet er ikke godkendt.

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Dette stof opfylder ikke PBT/vPvB-kriterierne i REACH, bilag XIII.
Produktet er ikke godkendt.

12.6. Hormonforstyrrende egenskaber

Dette stof har ingen endokrine egenskaber overfor organismer udenfor målgruppen.

12.7. Andre negative virkninger

Der foreligger ingen oplysninger.

Andre informationer

Undgå udledning til miljøet.

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Overvejelser ved bortskaffelse

Må ikke kommes i kloakafløb eller vandløb. Destrueres efter gældende bestemmelser.

Affaldsnummer - overskud

160305 AFFALD IKKE SPECIFICERET ANDETSTEDS I LISTEN; Produktionsserier, som ikke overholder specifikationerne og ubenyttede varer; Organisk affald indeholdende farlige stoffer; farligt affald

Affaldsnummer - produktet efter brug

160305 AFFALD IKKE SPECIFICERET ANDETSTEDS I LISTEN; Produktionsserier, som ikke overholder specifikationerne og ubenyttede varer; Organisk affald indeholdende farlige stoffer; farligt affald

Affaldsnummer - forurenet emballage

150110 EMBALLAGEAFFALD, ABSORPTIONSMIDLER, AFTØRRINGSKLUDE, FILTERMATERIALER OG BESKYTTELSESDRAGTER, IKKE ANDETSTEDS SPECIFICERET; Emballage (herunder separat indsamlet emballageaffald fra husholdninger); Emballage, som indeholder rester af eller er forurenet med farlige stoffer; farligt affald

Bortskaffelse af forurenet emballage

Vask grundigt med vand. Fuldstændigt tom emballage kan tilføres genbrug.

PUNKT 14: Transportoplysninger

Landtransport (ADR/RID)

14.1. UN-nummer eller ID-nummer: UN 3265

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): ÆTSENDE SUR ORGANISK VÆSKE, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r): 8

14.4. Emballagegruppe: II

Faresedler: 8

Klassifikationskode: C3

Særlige bestemmelser: 274

Flydende kvantitet (LQ): 1 L

Fritstillet mængde: E2

Befordringskategori: 2

Fare-nr.: 80

Tunnelrestriktionskode: E

Andre relevante oplysninger (Landtransport)

E2

Indenrigsskibstransport (ADN)

14.1. UN-nummer eller ID-nummer: UN 3265

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): ÆTSENDE SUR ORGANISK VÆSKE, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r): 8

14.4. Emballagegruppe: II

Faresedler: 8

Klassifikationskode: C3

Særlige bestemmelser: 274

Flydende kvantitet (LQ): 1 L

Fritstillet mængde: E2

Andre relevante oplysninger (Indenrigsskibstransport)

E2

Skibstransport (IMDG)

14.1. UN-nummer eller ID-nummer: UN 3265

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name): CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, ORGANIC, N.O.S.

14.3. Transportfareklasse(r): 8

14.4. Emballagegruppe: II

Faresedler: 8

Særlige bestemmelser: 274

Flydende kvantitet (LQ): 1 L

Fritstillet mængde: E2

EmS: F-A, S-B

Segregationsgruppe: 1 - acids

Fly transport (ICAO-TI/IATA-DGR)

14.1. UN-nummer eller ID-nummer: UN 3265

14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name):	CORROSIVE LIQUID, ACIDIC, ORGANIC, N.O.S.
14.3. Transportfareklasse(r):	8
14.4. Emballagegruppe:	II
Faresedler:	8

Særlige bestemmelser:	A3 A803
Flydende kvantitet (LQ) Passenger:	0.5 L
Passenger LQ:	Y840
Fritstillet mængde:	E2
IATA-Pakningsinstruktion - Passenger:	851
IATA-Maksimum kvantitet - Passenger:	1 L
IATA-Pakningsinstruktion - Cargo:	855
IATA-Maksimum kvantitet - Cargo:	30 L

14.5. Miljøfarer

MILJØFARLIGT:	Nej

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Advarsel: stærkt ætsende.

14.7. Bulktransport til søs i henhold til IMO-instrumenter

ikke relevant

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

EU oplysninger om regulering

Anvendelsesrestriktioner (REACH, bilag XVII):

Indskrivning 3

Direktiv 2010/75/EU om industriemissioner:	100 % (930 g/l)
Direktiv 2004/42/EF om VOC fra maling og lak:	100 % (930 g/l)
Oplysninger til direktiv 2012/18/EU (SEVESO III):	Er ikke underlagt 2012/18/EU (SEVESO III)

Andre informationer

Bemærk: 850/2004/EC, 79/117/EEC, 689/2008/EC

National regulativ information

Beskæftigelsesbegrænsning:	Iagttag beskæftigelsesbegrænsninger i henhold til EU-direktiv om beskyttelse af unge på arbejdspladsen (94/33/EF).
Vandfareklasse (D):	1 - svagt skadeligt for vand
MAL:	5-4

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke gennemført nogen kemikaliesikkerhedsvurdering af dette stof.

PUNKT 16: Andre oplysninger

Ændringer

Dette dataark indeholder ændringer i forhold til tidligere udgave i afsnit: 2,4,6,7,9,11,13,14,15,16.

Forkortelser og akronymer

Skin Corr: Hudætsning
Eye Dam: Alvorlig øjenskade
ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route
(European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals
EINECS: European Inventory of Existing Commercial Chemical Substances
ELINCS: European List of Notified Chemical Substances
CAS: Chemical Abstracts Service
LC50: Lethal concentration, 50%
LD50: Lethal dose, 50%
CLP: Classification, labelling and Packaging
REACH: Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals
GHS: Globally Harmonised System of Classification, Labelling and Packaging of Chemicals
UN: United Nations
DNEL: Derived No Effect Level
DMEL: Derived Minimal Effect Level
PNEC: Predicted No Effect Concentration
ATE: Acute toxicity estimate
LL50: Lethal loading, 50%
EL50: Effect loading, 50%
EC50: Effective Concentration 50%
ErC50: Effective Concentration 50%, growth rate
NOEC: No Observed Effect Concentration
BCF: Bio-concentration factor
PBT: persistent, bioaccumulative, toxic
vPvB: very persistent, very bioaccumulative
RID: Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail
ADN: European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Inland Waterways
(Accord européen relatif au transport international des marchandises dangereuses par voies de navigation intérieures)
EmS: Emergency Schedules
MFAG: Medical First Aid Guide
ICAO: International Civil Aviation Organization
MARPOL: International Convention for the Prevention of Marine Pollution from Ships
IBC: Intermediate Bulk Container
VOC: Volatile Organic Compounds
SVHC: Substance of Very High Concern
Forkortelser og akronymer se fortegnelsen på http://abk.esdscom.eu
For forkortelser og akronymer se ECHA: Vejledning om oplysningskrav og kemikaliesikkerhedsvurderinger, kapitel R.20 (fortegnelse over begreber og forkortelser).

Relevante H- og EUH-sætninger (Nummer og fuld tekst)

H314	Forårsager svære ætsninger af huden og øjenskader.
H318	Forårsager alvorlig øjenskade.

Yderligere information

Oplysningerne er baseret på vores nuværende viden. Dette giver dog ikke nogen sikkerhed for produktets egenskaber og fastlægger intet aftalt juridisk forhold. Modtageren af produktet er selv ansvarlig overholdelse af gældende love og bestemmelser.

Identificerede anvendelser

nr.	Kort overskrift	LCS	SU	PC	PROC	ERC	AC	TF	Specifikation
1		-	4	28	-	-	-	-	Flavour

LCS: Livscyklusstadier
SU: Anvendelsessektorer
PC: Produktkategorier
PROC: Proceskategorier
ERC: Miljøudslipskategorier
AC: Artikelkategorier
TF: Tekniske funktioner